

У даній роботі можна зробити висновок, що ключем для довгострокового успішного розвитку креативного класу для будь-якої країни є реформування системи середньої освіти. А саме, необхідно встановити таке креативне середовище в школах, яке б заохочувало творчість, самовираження та розвивало саме ті «м'які» навички, які є критично необхідними для креативного класу.

Список літератури:

1. Флорида Р. Креативный класс. Люди, которые создают будущее / Р. Флорида; пер. с англ. Н. Яцок; [науч. ред. Р. Хусаинов]. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2016. – 384 с.
2. Вахович І. Розвиток креативних індустрій: регіональний вимір: монографія / Ірина Вахович, Олена Чуль. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 288 с.
3. Лекція Джона Гокінса: Креативна економіка [Електронний ресурс] : відеопромова Джона Гокінса // YouTube. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=rCqhnIpQ_Xw
4. Мегедінок М. Рекордсмен TED Talks про те, якою повинна бути освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studway.com.ua/ken-robinson>

Лагутін В.Д.
Київський національний
торговельно-економічний університет
д.е.н., проф., завідувач кафедри
економічної теорії та конкурентної політики

ВИКЛИКИ ХХІ СТ. І НОВІ МОЖЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

Суспільний розвиток у ХХІ ст. пов'язаний із появою нових гострих викликів. Йдеться, насамперед, про науково-технологічні виклики. У майбутньому процес виробництва провідних країн світу неможливо буде уявити без біотехнологій та високотехнологічної медицини; матеріалознавства і нанотехнологій; нових технологій в управлінні рухом (автомобільна, авіаційна, аерокосмічна промисловості); електроніки; інформаційних, цифрових технологій і комп'ютерного проектування, технологій blockchain, телекомунікацій, автоматизації, роботизації і використання штучного інтелекту; 3D-друку; альтернативної енергетики та ін. Різнобічний зміст переходу до майбутніх технологій розкриває К.Шваб у книзі «Четверта промислова революція» [1].

Ця книга підготовлена за підсумками дискусій в рамках Давоського форуму ВЕФ.

Нові виклики обумовлені й розвитком самої людини. Управління генокодом, формування біоінструментальної і біокомпонентної бази для істотного збільшення тривалості життя людини, чіпування, роботизація, індивідуальне управління – необхідні передумови вдосконалення життя людини у XXI ст. З іншого боку, цифровий «тоталітаризм» (як, наприклад, різні рейтинги сумлінності і благонадійності громадян в Китаї) стає все більш реальним.

Гострою проблемою залишається дисгармонія соціально-економічних (розвиток яких підтримується балансом між ресурсами, знаннями та інформацією) і природних систем (розвиток яких підтримується балансом між речовиною та енергією). Лише знаннева складова процесу економічного розвитку у XXI ст. дозволить усунути дисбаланс між можливостями екосистеми, з одного боку, та економічним зростанням – з іншого.

Виклики XXI ст. пов'язані із суперечливими соціально-економічними змінами. Є достатньо підстав вважати, що сучасна економіка перетворилася в арену фундаментальних трансформаційних процесів, які, по суті, ведуть до зміни її змісту, спонтанно породжуючи майбутні суспільні форми, які виходять за межі звичних уявлень про соціально-економічну дійсність. Радикальні трансформації ґрунтуються на розв'язанні суперечностей минулого та сучасного етапу розвитку суспільства. Головне значення при цьому мають суперечності економічного базису, вплив яких поступово поширюється на усі інші сфери суспільних відносин, зокрема, політику, культуру, релігію, ідеологію, тощо.

Економічний світ XXI ст. не буде таким, як у XIX-XX ст. У майбутнє краще рухатись в науково окресленому напрямі, ніж ґрунтуватися на методи спроб і помилок. Виклики XXI ст. вимагають від економічної науки нових методологічних підходів, теоретичних розробок і обґрунтованих практичних пропозицій. Нові інноваційні ідеї економічної науки є на часі. Нині наша наука стикається із значними труднощами при прогнозуванні майбутнього, виявленні закономірностей й трендів розвитку, баченні цілісності перспективної картини економічної дійсності. Гострою є проблема нової парадигми і концептуальних змін в економічній теорії.

Суспільна затребуваність ідей економічної науки зростає тоді, коли суспільство не може пояснити, що відбувається в економіці

на основі простого здорового глузду, коли спостерігаються дуже масштабні зміни в соціально-економічних відносинах.

Поява нових «інноваційних» теорій у відповідь на гострі виклики суспільного розвитку – нормальне явище. Велика депресія 1929-1933 рр. стала поштовхом до розроблення макроекономічної концепції Дж. М. Кейнса, затребуваність якої практикою державного регулювання була в той час дуже високою. Щодо глобальної фінансово-економічної кризи 2008-2009 рр., то вона не стала стимулом до розробки нової антикризової теорії. А ренесансу ідей К. Маркса або Дж. М. Кейнса не відбулося, хоча інтерес до положень «Капіталу» посилюється, а багато некейнсіанських ідей було реалізовано урядами провідних західних країн на практиці.

В організаційно-інституційному плані нові можливості економічної науки невіддільні від ефективного тристороннього діалогу науки, держави, бізнесу та громадянського суспільства з метою реалізації інноваційної моделі розвитку національної економіки [2]. Економічна наука не може застигнути на місці, не звертаючи увагу на об'єктивні зміни в соціально-економічному середовищі. Оскільки сучасний світ дуже динамічно змінюється і виникнення нових соціально-економічних явищ вже сьогодні починає визначати майбутнє, то значення економічної науки об'єктивно зростає.

Економічні відносини ХХІ ст. є об'єктивною основою оновлення предмету економічної науки. При цьому йдеться по-перше, про модифікацію існуючих сутнісних відносин, а по-друге, про появу нових економічних форм, які виражаються через нові категорії, які відображають сутність нових відносин. Категоріальний аналіз руху наукового пізнання в межах предмету дослідження є логічним аспектом проблеми змісту цього предмету. Відображаючи той чи інший бік об'єкту в логічних категоріях, наука рухається в пізнанні об'єктивної реальності науково обґрунтований категоріальний ряд розширюватиме теоретико-методологічні можливості економічної науки.

Проблемним є використання можливостей майбутнього штучного розуму для регулювання соціально-економічних систем. Забезпечення фактично необмеженого доступу штучного розуму до інформаційних ресурсів створює принципово нові можливості для прийняття ефективних економічних рішень. Штучний розум у багатьох випадках краще справиться із завданнями регулювання економіки ніж держава. Інша справа, що актуальність проблеми конт-

ролю за штучним інтелектом буде посилювати роль науки стосовно управління відповідними технологіями.

Економічна наука на основі розширення своїх теоретико методологічних та концептуальних можливостей має все необхідне для визначення сутності системи економічних відносин, обґрунтування ефективних управлінських рішень для потреб розроблення і реалізації економічної політики в Україні.

Список літератури:

1. Schwab K. The Forth Industrial Revolution. – Geneva: World Economic Forum, 2016.
2. Бажал Ю. Інновації як стовбурові клітини економічного зростання // Глобальні тенденції і перспективи: світова економіка та Україна. – К.: Заповіт, 2018. – С. 8 – 15.

Лебедева Л.В.

Київський національний
торговельно-економічний університет
к. е. н., доцент, доцент кафедри
економічної теорії та конкурентної політики

ЕКОНОМІКА СУЧАСНОСТІ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ У ПРЕДМЕТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Економічна теорія сьогодні грає важливу роль у житті суспільства, адже вона має не тільки описовий характер, а й виступає базою для формування економічної політики держави, включаючи розробку нормативно-правових документів й будучи теоретичною основою в управлінні як на мікрорівні, так і на макрорівні. Проте, у науковому колі економістів, як вітчизняних, так і зарубіжних, вже доволі довго обговорюється питання про застарілість положень неокласичної парадигми та її невідповідність економічним реаліям ХХІ ст. Зокрема, світова фінансова криза 2008-09 рр., що мала серйозні економічні наслідки у вигляді скорочення національного виробництва, різкого зростання безробіття та збільшення державного боргу країн світу, різко похитнула позиції неокласичної парадигми. Як наслідок, сучасна економічна теорія не може слугувати надійною платформою для